جمهوری اسلامی ایران
وزارت کار و امور اجتماعی

سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور

معاونت پژوهش و برنامه ریزی

دفتر طرح و برنامه های درسی

استاندارد شغل و آموزش

سرپرست باسکول چغندر قند

گروه شغلی صنایع شیمیایی

شماره ملی شناسایی شغل

۹-۷۵/۲۹/۱/۱

نظارت بر تدوین محتوا و تصویب : **دفتر طرح و برنامه های درسی**

شماره ملی شناسایی شغل : ۹-۷۵/۲۹/۱/۱

شروع اعتبار : ۸۸/۱۰/۱

پایان اعتبار : ۹۳/۱۰/۱

اعضاء کمیسیون تخصصی برنامه ریزی درسی رشته صنایع شیمیایی :

حوزه های حرفه ای و تخصصی همکار برای تدوین استاندارد شغل و آموزش :

اداره کل آموزش فنی وحرفه ای خراسان رضوی

مرکز پژوهش و تحقیقات صنایع قند

فرآیند اصلاح و بازنگری :

آدرس :

تهران – خیابان آزادی ، خیابان خوش شمالی ، نبش نصرت ، ساختمان شماره ۲ ، سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور ، شماره ۲۵۹

دورنگار ۶۶۹۴۴۱۱۷ تلفن ۶۶۵۶۹۹۰۰

تهیه کنندگان استاندارد شغل و آموزش				
ردیف	نام و نام خانوادگی	مدرک	رشته تحصیلی	سابقه‌ی تجربی مرتبط
۱	محمدباقر باقرزاده	کارشناس ارشد	تکنولوژی صنایع غذایی وقند	۳۵ سال
۲	محمدتقی خجسته	دکترا	مکانیک	۳۰ سال
۳	فرشید اعلمی	کارشناس	مهندسی شیمی	۱۸ سال
۴	زهره کاظمی مومنی	کارشناس	تکنولوژی صنایع قند	8 سال
۵	رضا بنی هاشمی	کاردان	فنی	۳۵ سال
۶	خلیل بهزاد	دکترا	تکنولوژی صنایع غذایی و قند	۳۵ سال
۷	یاسمین گنجه	کارشناس	شیمی	۲۲ سال
۸	ساسان جعفرنیا	کارشناس ارشد	کشاورزی- باغبانی	۱۰ سال
۹				
۱۰				

تعاریف :

استاندارد شغل :

مشخصات شایستگی ها و توانمندی های مورد نیاز برای عملکرد موثر در محیط کار را گویند در بعضی از موارد استاندارد حرفه ای نیز گفته می شود .

استاندارد آموزش :

نقشه‌ی یادگیری برای رسیدن به شایستگی های موجود در استاندارد شغل .

نام یک شغل :

به مجموعه ای از وظایف و توانمندی های خاص که از یک شخص در سطح مورد نظر انتظار می رود اطلاق می شود .

شرح شغل :

بیانیه ای شامل مهم ترین عناصر یک شغل از قبیل جایگاه یا عنوان شغل ، کارها ارتباط شغل با مشاغل دیگر در یک حوزه شغلی ، مسئولیت ها ، شرایط کاری و استاندارد عملکرد مورد نیاز شغل .

طول دوره آموزش :

حداقل زمان و جلسات مورد نیاز برای رسیدن به اهداف یک استاندارد آموزشی .

ویژگی کارآموز ورودی :

حداقل شایستگی ها و توانایی هایی که از یک کارآموز در هنگام ورود به دوره آموزش انتظار می رود .

ارزشیابی :

فرآیند جمع آوری شواهد و قضاوت در مورد آنکه یک شایستگی بدست آمده است یا خیر ، که شامل سه بخش عملی ، کتبی عملی و اخلاق حرفه ای خواهد بود .

صلاحیت حرفه ای مربیان :

حداقل توانمندی های آموزشی و حرفه ای که از مربیان دوره آموزش استاندارد انتظار می رود .

شایستگی :

توانایی انجام کار در محیط ها و شرایط گوناگون به طور موثر و کارا برابر استاندارد .

دانش :

حداقل مجموعه ای از معلومات نظری و توانمندی های ذهنی لازم برای رسیدن به یک شایستگی یا توانایی . که می تواند شامل علوم پایه (ریاضی ، فیزیک ، شیمی ، زیست شناسی) ، تکنولوژی و زبان فنی باشد .

مهارت :

حداقل هماهنگی بین ذهن و جسم برای رسیدن به یک توانمندی یا شایستگی . معمولاً به مهارت های عملی ارجاع می شود .

نگرش :

مجموعه ای از رفتارهای عاطفی که برای شایستگی در یک کار مورد نیاز است و شامل مهارت های غیر فنی واخلاق حرفه ای می باشد .

ایمنی :

مواردی است که عدم یا انجام ندادن صحیح آن موجب بروز حوادث و خطرات در محیط کار می شود .

توجهات زیست محیطی :

ملاحظاتی است که در هر شغل باید رعایت و عمل شود که کمترین آسیب به محیط زیست وارد گردد.

نام شغل : سرپرست باسکول چغندر قند
شرح شغل[1] این شغل تحت سرپرستی مستقیم رئیس حسابداری و نظارت ریاست کارخانه ، کلیه امور مربوط به توزین چغندر ورودی به کارخانه را به وسیله باسکول به عهده دارد .
ویژگی های کارآموز ورودی **حداقل میزان تحصیلات :** فوق دیپلم (تکنولوژی قند ، برق ، الکترونیک ، مکانیک و کامپیوتر) **حداقل توانایی جسمی :** برخورداری از سلامت کامل **مهارت های پیش نیاز این استاندارد :** ندارد
طول دوره آموزش طول دوره آموزش : ۱٦٦ ساعت ـ زمان آموزش نظری : ۳۲ ساعت ـ زمان آموزش عملی : ۸٦ ساعت ـ کارورزی : ٤۸ ساعت ـ زمان پروژه : - ساعت
شیوه ارزشیابی آزمون کتبی : ۲۵ ٪ آزمون عملی : ۶۵ ٪ اخلاق حرفه ای: ۱۰٪
صلاحیت های حرفه ای مربیان کارشناسی و بالاتر صنایع تکنولوژی قندسازی و صنایع غذایی با سه سال سابقه کار تجربی در صنعت قند

1. Job Description

استاندارد شغل[2]

– شایستگی های[3] شغلی

ردیف	توانایی ها
۱	توانایی بهره برداری از دستگاه باسکول
۲	توانایی نگهداری و سرویس باسکول
۳	توانایی تهیه گزارش کار
٤	توانایی پاسخگویی به اشکالات رانندگان و پیمانکاران
٥	توانایی ایجاد هماهنگی بین باسکول و عیارسنج
٦	توانایی تنظیم اسناد مربوطه (قبوض تحویل چغندرقند)
۷	توانایی کنترل قبوض تحویل چغندر با واحدهای چغندرکاری و حسابداری چغندرکاری
۸	
۹	
۱۰	
۱۱	
۱۲	

2. Occupational Standard
3 Competency

عنوان توانایی :	زمان آموزش			
توانایی بهره برداری از دستگاه باسکول	نظری	عملی	جمع	
	۲	۶	۸	
دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط				**تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی**
دانش : – طرز کار باسکول – کالیبراسیون باسکول (با تایید اداره استاندارد) – –	۲			باسکول دستگاه ثبات چغندرقند کامیون لباس کار – کفش و کلاه ایمنی ، ماسک
مهارت : – راه اندازی آزمایشی دستگاه باسکول و تنظیم آن به منظور اطمینان از صحت کار و نظارت بر کار متصدی باسکول – راهنمایی رانندگان در قراردادن کامیون در محل توزین ، توزین کامیون پر و کامیون تخلیه شده بوسیله باسکول و تعیین وزن ویژه و ناویژه –		۴ ۲		
نگرش : – جلوگیری از خسارت به ابزار و ماشین آلات – کنترل اموال شرکت (چغندر و سایر مواد ورودی به کارخانه)				
ایمنی : – رعایت نکات بهداشتی و ایمنی – وجود گارد بین باسکول و ساختمان باسکول برای جلوگیری از بروز موانع احتمالی				
توجهات زیست محیطی : – جمع آوری زباله های صنعتی و کشاورزی در محل مخصوص – جلوگیری از آلودگی آب و رعایت کلیه نکاتی که آسیب به محیط زیست وارد نکنند				

عنوان توانایی :	زمان آموزش			
توانایی نگهداری و سرویس باسکول	نظری	عملی	جمع	
	۶	۸	۱۳	
دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط				**تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی**
دانش : –اجزاء و سیستم های الکترونیکی و کامپیوتری باسکول – اجزاء مکانیکی باسکول (صفحه توزین ، مکانیزم و اهرم بندی باسکول، تیغه های چاقویی)	۳ ۳			باسکول دستگاه ثبات چغندرقند لباس کار کفش و کلاه ایمنی
مهارت : – مراقبت در نگهداری و سرویس باسکول و بهره گیری درست از آنها مطابق دستورالعمل تعیین شده توسط اداره کل استاندارد – مراقبت در انجام به موقع و صحیح امور در قسمت باسکول مطابق برنامه تنظیمی –		۴ ۴		
نگرش : – جلوگیری از خسارت به ابزار و ماشین آلات – کنترل اموال شرکت (چغندر و سایر مواد ورودی به کارخانه)				
ایمنی : – رعایت نکات بهداشتی و ایمنی – وجود گارد بین باسکول و ساختمان باسکول برای جلوگیری از بروز موانع احتمالی				
توجهات زیست محیطی : – جمع آوری زباله های صنعتی و کشاورزی در محل مخصوص – جلوگیری از آلودگی آب و رعایت کلیه نکاتی که آسیب به محیط زیست وارد نکنند				

عنوان توانایی :	زمان آموزش			
توانایی تهیه گزارش کار	نظری	عملی	جمع	
	۲	۷	۹	
دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط				**تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی**
دانش : – مفهوم فرم های مخصوص عیارسنج (وزن پربار ، وزن خالی بار ، وزن ناویژه ، وزن ویژه) – –	۱ ۱			باسکول دستگاه ثبات چغندرقند لباس کار – کفش و کلاه ، ایمنی
مهارت : – ثبت وزن ویژه و ناویژه کامیون محتوی چغندر در فرم های مربوطه با انجام محاسبات لازم – نظارت بر کار باسکول تحت تصدی و کنترل صحت کار با انجام آزمایشات لازم و اطلاع عیوب احتمالی به قسمت تعمیرات – –		۲ ۵		
نگرش : – جلوگیری از خطا درتهیه گزارش کار (وجدان کاری) – کنترل اموال شرکت (چغندر و سایر مواد ورودی به کارخانه)				
ایمنی : –				
توجهات زیست محیطی : – گزارش ویژه موارد احتمالی آسیب رسان به محیط زیست				

عنوان توانایی :	زمان آموزش			
توانایی پاسخگویی به اشکالات رانندگان و پیمانکاران	نظری	عملی	جمع	
	۱	۴	۵	
دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط				تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی
دانش : – گزارشات و فرم های توزین – – –	۱			فرم توزین
مهارت : – پاسخگویی به اشکالات رانندگان و پیمانکاران درباره نحوه توزین و کوشش برای جلب رضایت آنان – بایگانی یک نسخه از فرم های باسکول و ارائه نسخه های دیگر به رانندگان و حسابداری – –		۲ ۲		
نگرش : – رعایت اخلاق حرفه ای در برخورد با مقامات بالاتر –				
ایمنی : –				
توجهات زیست محیطی : –				

عنوان توانایی :	زمان آموزش			
	نظری	عملی	جمع	
توانایی هماهنگی کار بین باسکول و عیارسنج	۴	۲۹	۳۳	
دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط				تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی
دانش : – وظایف قسمت های باسکول توزین چغندر قند (قسمت رفت و برگشت) که رفت شامل وزن پربار است یعنی (کامیون + چغندرقند) و برگشت شامل وزن خالی بار است یعنی (کامیون + خاک) که از تفاوت وزن خالی بار و پربار وزن ناویژه چغندر قند بدست می آید – ظرفیت باسکول مفهوم چراغ سبز و قرمز در باسکول ، تداخل وزن کامیون ها	۲ ۲			باسکول دستگاه ثبات چغندرقند گارد لباس کار – کفش و کلاه ایمنی ، ماسک تنفسی
مهارت : – مراقبت در اجرای هماهنگ کار قسمت باسکول با عیارسنج – ارائه گزارش از چگونگی کارهای انجام شده و مسائل و مشکلات پیش آمده (گزارش روزانه در باسکول که تعداد ماشین توزین شده در شبانه روز، تعداد ماشین های برگشتی ، گزارش وزن ناویژه) می باشد. – کنترل در عدم تداخل وزن کامیون ها		۵ ۱۲ ۱۲		
نگرش : – برقراری تماس با ارباب رجوع و مقام بالاتر به منظور رفع اشکالات کاری (وجدان کاری) – کنترل اموال شرکت (چغندر و سایر مواد ورودی به کارخانه) – امانت داری سرپرست باسکول برای دو طرف یعنی پیمانکار و کارخانه				
ایمنی : – رعایت نکات بهداشتی و ایمنی به دلیل گردوغبار و دود حاصله از کامیون – وجود گارد بین باسکول و ساختمان باسکول برای جلوگیری از بروز موانع احتمالی – جلوگیری از خسارات احتمالی به باسکول به دلیل سرعت کامیونها و یا وزن خارج از ظرفیت باسکول				
توجهات زیست محیطی : –				

عنوان توانایی :	زمان آموزش			
توانایی تنظیم اسناد مربوطه (قبوض تحویل چغندر قند)	نظری	عملی	جمع	
	۱۵	۱۷	۳۲	
دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط				**تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی**
دانش : – اصول حسابداری مالی و صنعتی – فرآیند باسکول –	۱۰ ۵			باسکول دستگاه ثبات چغندرقند گارد لباس کار – کفش و کلاه ایمنی ، ماسک تنفسی
مهارت : – استفاده از ماشین حساب یا کامپیوتر و نرم افزارهای ویژه – استفاده صحیح از ظرفیت و توانایی باسکول – –		۵ ۱۲		
نگرش : – امانت داری از طرف خریدار و فروشنده (کشاورز و کارخانه) –				
ایمنی : – رعایت نکات بهداشتی و ایمنی به دلیل گرد وغبار و دود حاصله از کامیون – وجود گارد بین باسکول و ساختمان باسکول برای جلوگیری از بروز موانع احتمالی – جلوگیری از خسارات احتمالی به باسکول به دلیل سرعت کامیون ها و یا وزن خارج از ظرفیت باسکول				
توجهات زیست محیطی : –				

عنوان توانایی : توانایی کنترل قبوض تحویل چغندرقند با واحدهای چغندرکاری و حسابداری چغندرکاری	**زمان آموزش**			
	نظری	**عملی**	**جمع**	
	۲	**۱۵**	**۱۷**	
دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی **توجهات زیست محیطی مرتبط**				**تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی**
دانش : – اصول کنترل قبوض تحویل چغندرقند – – – –	**۲**			
مهارت : – هماهنگی بین واحدهای چغندرکاری و حسابداری چغندرکاری – ثبت اعداد دریافتی از عیارسنج در رابطه با عیار و افت هر محموله (بار) – – –		**۳** **۱۲**		
نگرش : – امانت داری از طرف خریدار و فروشنده (کشاورز و کارخانه) – دقت و تمرکز در ثبت اعداد و فرآیند محاسبات وزن				
ایمنی : –				
توجهات زیست محیطی : –				

– برگه استاندارد تجهیزات ، مواد ، ابزار

ردیف	مشخصات فنی	تعداد	شماره
۱	باسکول	یک دستگاه	
۲	دستگاه ثبات	یک عدد	
۳	چغندر قند	به مقدار لازم	
٤	گارد محافظ باسکول	یک عدد	
٥	کامیون	یک دستگاه	
٦	فرم گزارش کار	یک سری کامل	
۷	کفش	یک سری کامل	
۸	کلاه	یک سری کامل	
۹	دستکش	یک سری کامل	
۱۰	ماسک تنفسی	یک سری کامل	
۱۱	لباس کار مناسب	یک سری کامل	

توجه :

– تجهیزات برای یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر در نظر گرفته شود .

– ابزار به ازاء هر سه نفر محاسبه شود .

– مواد به ازاء یک نفر کارآموز محاسبه شود .

– منابع و نرم افزار های آموزشی

ردیف	شرح
۱	روش های آزمایشگاهی و کاربرد آنها در کنترل فرآیند صنایع غذایی- رضا شیخ الاسلامی -۱۳۷٦ – نشر مرسا
۲	تکنولوژی قند – رضا اسماعیل زاده کناری – ۱۳۸۱- نشر علوم کشاورزی
۳	تکنولوژی قند – رضا شیخ الاسلامی – ۱۳۸۲ – نشر و پخش غلامی
٤	تصفیه فاضلابهای صنعتی – احسان عظیمی ، عیوب ترکیان (مترجمان) – ۱۳۸۰ شرکت شهرک های صنعتی تهران
٥	تصفیه آبهای صنعتی – مرتضی حسینیان – ۱۳۷۸ – انتشارات فنی حسینیان
٦	اصول سیلو کردن چغندر در کارخانه های قند- محمدباقرپورسید ، اکبر سجادی- ۱۳٦٤- سندیکای کارخانه های قند و شکر ایران
۷	حسابداری مالی – رضا شباهنگ – ۱۳۷۹ – مرکز تحقیقات تخصصی حسابداری و حسابرسی
۸	حسابداری صنعتی – رضا شباهنگ ، عزیز عالی ور – ۱۳۸۰ - مرکز تحقیقات تخصصی حسابداری و حسابرسی
۹	اصول حسابداری – مصطفی علی مدد ، نظام الدین ملک آرایی- ۱۳۸۰- مرکز تحقیقات تخصصی حسابداری و حسابرسی